

BỆNH VIỆN BÌNH DÂN

Trò chuyện với Bác Sĩ:

NÊU QUÝ VỊ MẮC UNG THƯ TUYÊN TIỀN LIỆT

PGS TS NGUYỄN PHÚC CẨM HOÀNG
Phó giám đốc bệnh viện Bình Dân

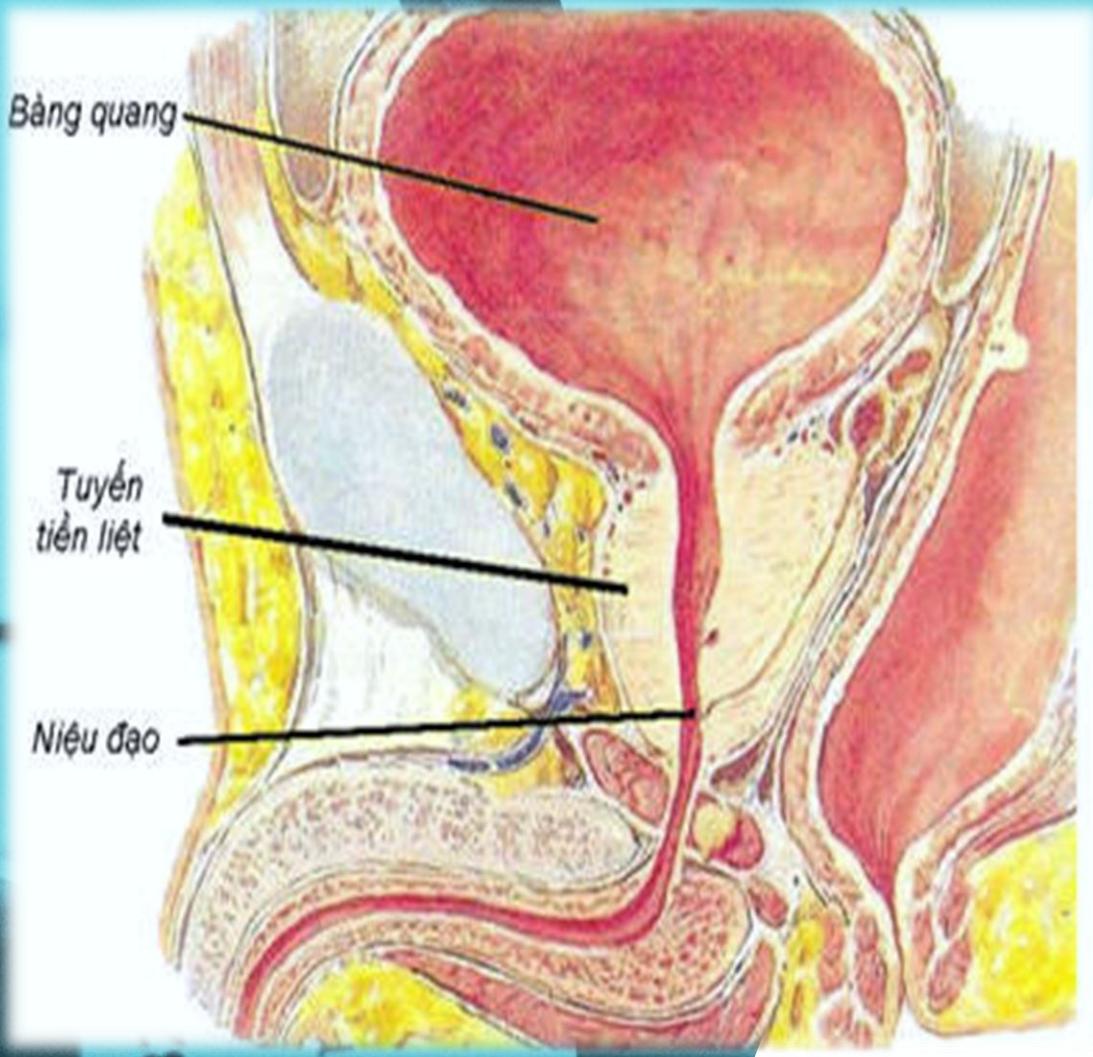
MỤC LỤC

- 1 Tuyến tiền liệt là gì ?**
- 2 Ung thư tuyến tiền liệt là gì ?**
- 3 Chẩn đoán**
- 4 Các phương pháp điều trị**
- 5 Những điều nên hỏi bác sĩ**

Tuyên tiền liệt là gì ?

Tuyến tiền liệt

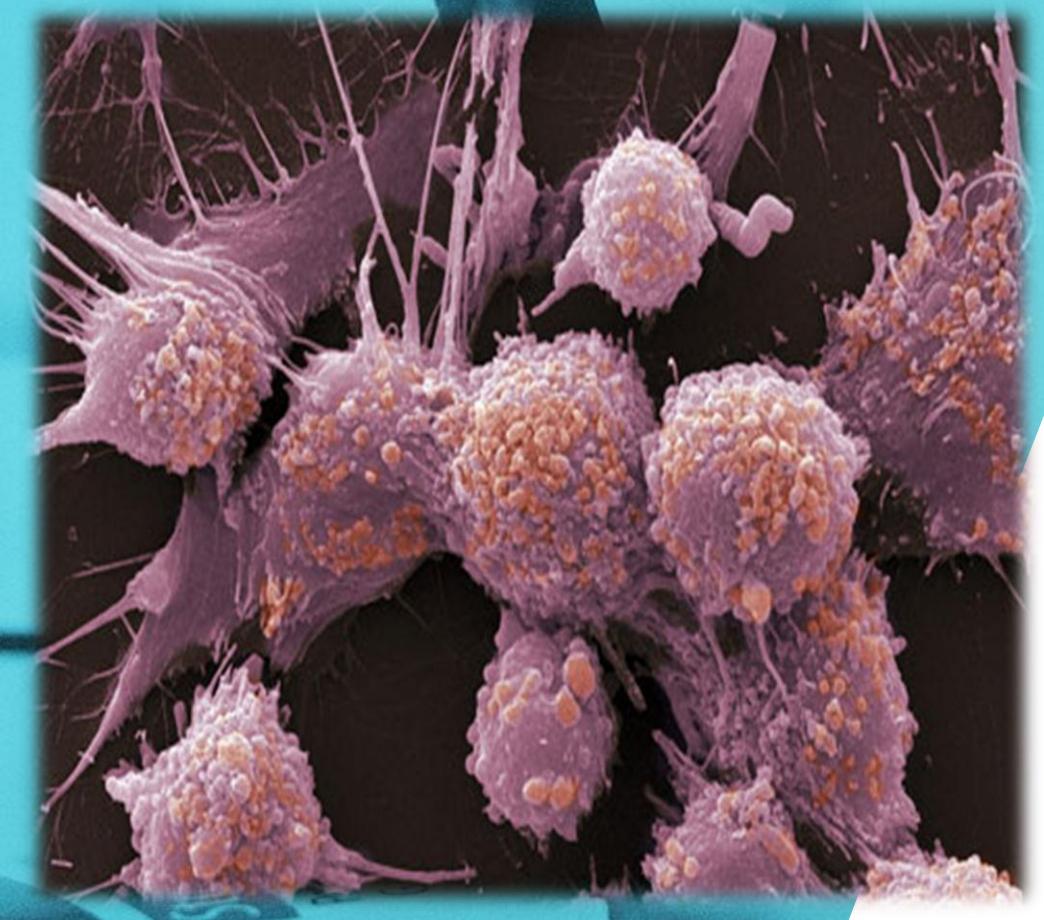

- ▶ Chỉ có ở nam giới
- ▶ Nằm ngay dưới bọng đái và ở trước trực tràng, có đường ống dẫn nước tiểu chạy ngang.
- ▶ Tuyến tiền liệt tạo ra chất dịch có nhiệm vụ giữ cho tinh trùng sống tốt và khỏe mạnh.
- ▶ Tuyến tiền liệt có xu hướng phình lớn hơn khi đàn ông già đi.
- ▶ Đôi khi tuyến này có thể đè ép đường ống dẫn nước tiểu và gây ra vấn đề về tiểu tiện. Điều này gọi là bứo u lành tuyến tiền liệt, và không đồng nghĩa với ung thư tuyến tiền liệt .

Ung thư tuyến tiền liệt là gì ?

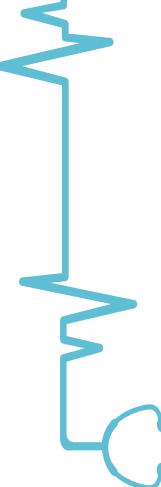
Ung thư tuyến tiền liệt

- Ung thư xảy ra khi một nhóm tế bào trong cơ thể tăng trưởng vượt ngoài tầm kiểm soát, cứ tiếp tục tăng lên thêm và lấn át tế bào bình thường → cơ thể khó hoạt động hiệu quả như thường lệ.
- Ung thư có thể bắt đầu tại bất cứ chỗ nào trong cơ thể. Nơi bắt đầu có thể là vú, phổi, kết tràng, và kể cả máu.
- **Ung thư bắt đầu ở tuyến tiền liệt được gọi là ung thư tuyến tiền liệt**
- Tế bào ung thư có thể lan rộng tới những bộ phận khác của cơ thể. Thí dụ: tế bào ung thư trong tuyến tiền liệt có thể đi vào xương và tăng trưởng tại đó. **Khi tế bào ung thư lan rộng thì gọi là di căn**
- Ung thư luôn luôn được đặt tên theo chỗ bắt đầu. Vì vậy, khi ung thư tuyến tiền liệt lan tới xương (hoặc bất cứ nơi nào khác) thì vẫn gọi là ung thư tuyến tiền liệt . Sẽ không gọi là ung thư xương, trừ khi bệnh bắt đầu tại xương.

DẤU HIỆU UNG THƯ TUYẾN TIỀN LIỆT

- Trong nhiều trường hợp, ung thư tuyến tiền liệt sẽ tăng trưởng chậm chạp suốt nhiều năm.
- **Đa số bệnh nhân mới chớm bị ung thư tuyến tiền liệt đều không có dấu hiệu hay triệu chứng.**
- Các triệu chứng thường lộ ra trễ hơn, khi bệnh đã tiến triển thêm.

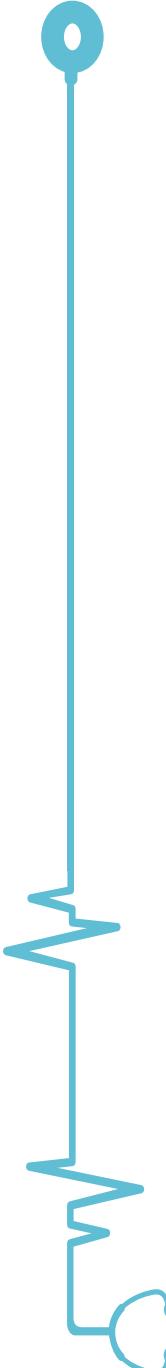

DẤU HIỆU UNG THƯ TUYẾN TIỀN LIỆT

❖ Các dấu hiệu ung thư tuyến tiền liệt mức độ nặng có thể là:

- Khó cương cứng hoặc khó giữ tình trạng cương cứng (bị bắt lực)
- Có máu trong nước tiểu
- Đau nhức ở lưng, hông háng, xương sườn, hoặc các loại xương khác
- Cảm thấy yếu sức hay tê bại ở chân hoặc bàn chân.
- Mất kiểm soát khi đi tiêu hay tiểu

❖ Trong phần lớn trường hợp, những triệu chứng này đều do bệnh lý khác - không phải là ung thư - gây ra. Tuy vậy, nếu quý vị bị bắt cứ vấn đề nào trong số đó thì phải đến gặp bác sĩ ngay lập tức để có thể phát hiện nguyên nhân và điều trị.

Những điều nên hỏi bác sĩ:

- 01 **Tại sao bác sĩ nghĩ có lẽ tôi đã bị ung thư ?**
- 02 **Triệu chứng của tôi có thể do bệnh khác - chẳng phải là ung thư - gây ra không?**
- 03 **Bác sĩ có thể nói rõ ra cho tôi biết loại ung thư mà ông/bà cho là tôi bị không ?**
- 04 **Kế tiếp là phải làm gì?**

Điều gì gây ra ung thư tuyến tiền liệt ?

- Vẫn chưa biết rõ điều gì gây ra ung thư tuyến tiền liệt.
- Nguy cơ bị ung thư tuyến tiền liệt tăng lên khi nam giới già đi.
- Những đàn ông nào có người thân trực tiếp trong gia đình (cha hoặc anh em trai) từng bị ung thư tuyến tiền liệt sẽ dễ mắc phải bệnh này hơn.
- Xác suất của điều này càng cao hơn nếu người thân của họ bị bệnh khi còn trẻ.

Làm sao bác sĩ biết tôi có bị ung thư tuyến tiền liệt hay không?

- Có 2 cách chính để dò tìm ung thư tuyến tiền liệt:
 - Định lượng PSA trong máu
 - Khám trực tràng
- Chẩn đoán: sinh thiết TTL

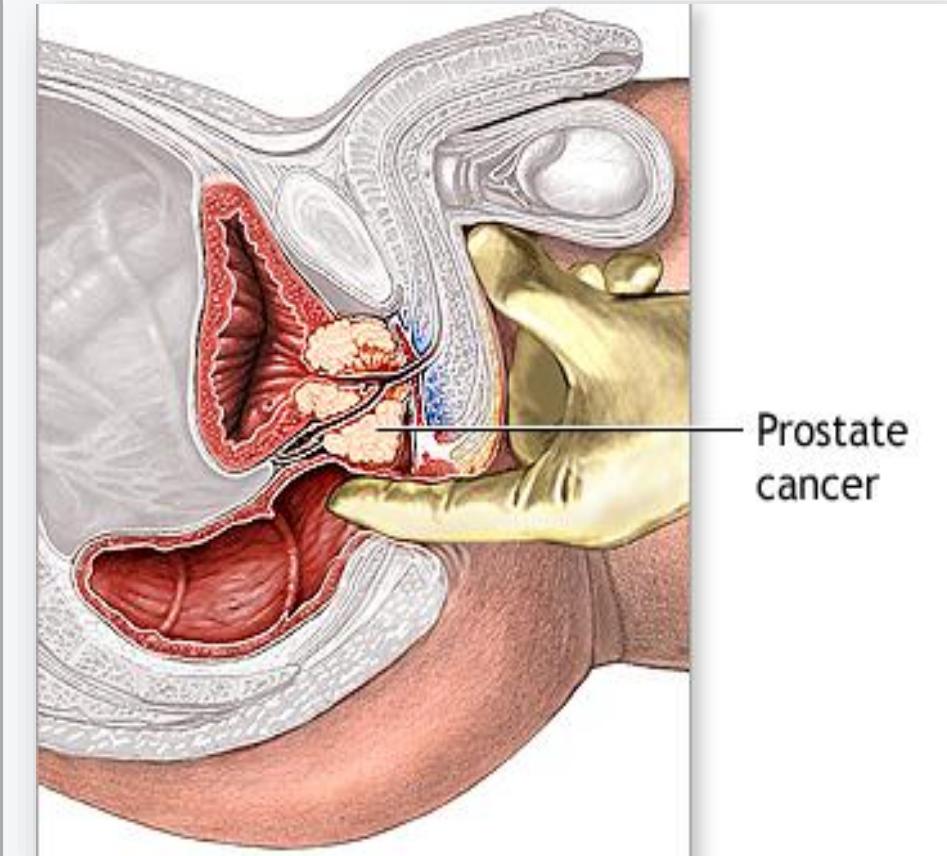
Xét nghiệm PSA máu

- **PSA là chất do tuyến tiền liệt tạo ra.**
- **Ung thư tuyến tiền liệt có thể làm cho lượng PSA trong máu tăng lên. Mức PSA trong máu quý vị có thể báo cho bác sĩ biết TLT đang có vấn đề → cần phải thử nghiệm thêm để định rõ vấn đề này là ung thư hay điều gì khác.**
- **Nếu kết quả thử PSA không bình thường (> 4 ng/ml) có thể bác sĩ sẽ đề nghị thực hiện sinh thiết tuyến tiền liệt để biết chắc quý vị có bị ung thư hay không.**

KHÁM TRỰC TRÀNG

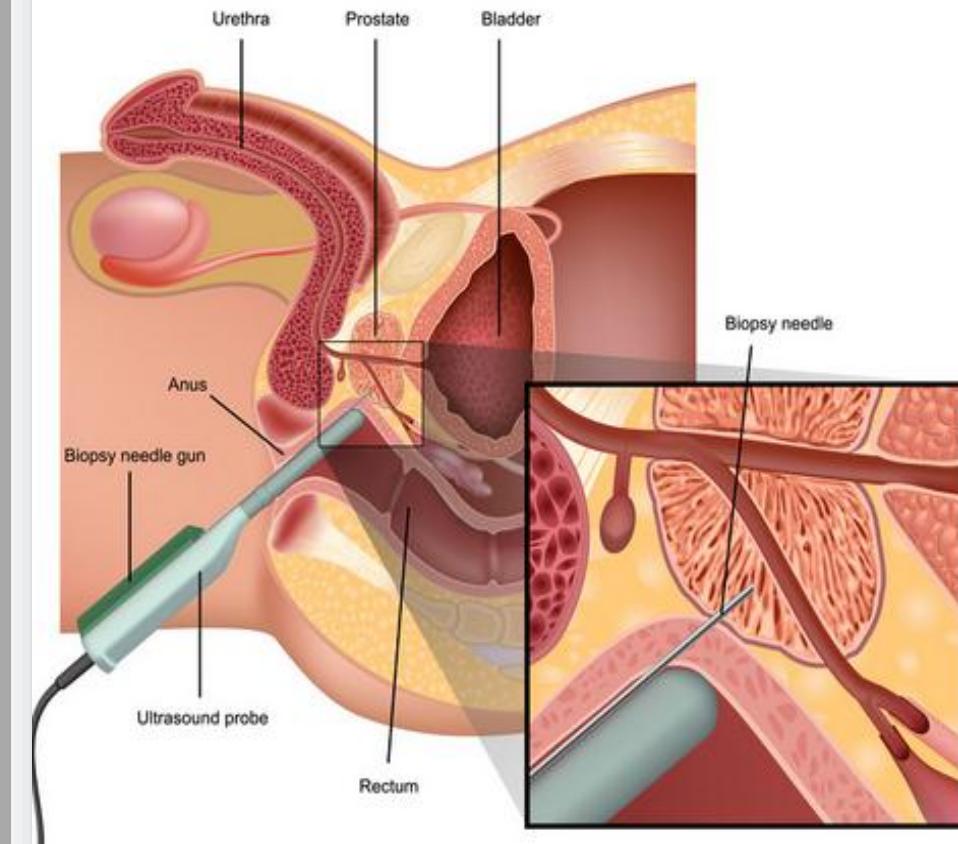
- Tuyến tiền liệt ở kế cạnh trực tràng
- Đa số ung thư TTL đều bắt đầu ở vùng có thể sờ được khi khám trực tràng.

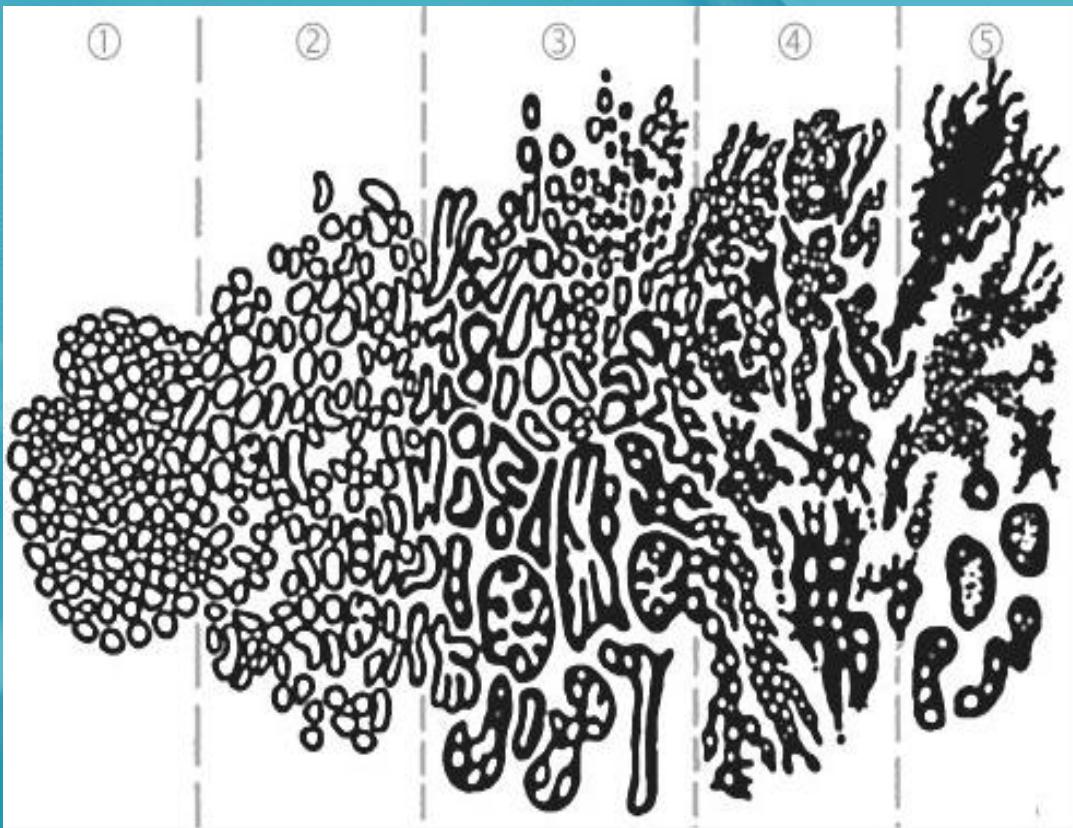
Sinh thiết tuyến tiền liệt

- Khi sinh thiết, bác sĩ sẽ lấy một mẫu nhỏ mô ở nơi nghi ngờ bị ung thư, quan sát dưới kính hiển vi để xem có tế bào ung thư nào không.
- Sinh thiết tuyến tiền liệt: dùng kim sinh thiết luồn qua ngả trực tràng hoặc tầng sinh môn luồn vào tuyến tiền liệt để rút lấy một mẫu nhỏ mô. Điều này được thực hiện nhiều lần để lấy mẫu từ các vùng khác nhau của tuyến tiền liệt.
- Mẫu thử được gửi tới phòng thí nghiệm để xem trong đó có tế bào ung thư hay không.

Prostate Biopsy

Phân cấp ung thư

Phân cấp ung thư là phương thức giúp biết rõ mức độ nhanh chóng tăng trưởng và lan rộng ung thư.

Tế bào ung thư được xác định cấp độ theo chừng mực nhìn giống với tế bào bình thường của tuyến tiền liệt.

Tế bào nào có vẻ ngoài khác xa so với tế bào bình thường đều bị gán cấp độ cao hơn, và sẽ dễ tăng trưởng nhanh hơn.

Phân cấp bệnh ung thư → lựa chọn trị liệu thích hợp nhất.

XÉT NGHIỆM KHÁC ĐỂ PHÂN GIAI ĐOẠN UNG THƯ

- Chụp xạ hình xương: Ung thư TTL thường di căn xương. Chụp xạ hình xương giúp chẩn đoán (+).
- Chụp MRI: MRI có thể hiển thị hình ảnh rất rõ nét về tuyến tiền liệt và ung thư tuyến tiền liệt . Kết quả sẽ cho thấy tình trạng ung thư có lan rộng ra ngoài tuyến tiền liệt hay không.
- Sinh thiết hạch bạch huyết: khi nghi ngờ ung thư đã lan rộng từ tuyến tiền liệt tới các hạch bạch huyết gần đó. Nếu phát hiện tế bào ung thư trong hạch bạch huyết thì ngoài phẫu thuật, quý vị cũng có thể cần những trị liệu khác.
- Chụp CT: cho thấy tình trạng ung thư đã lan rộng tới các hạch bạch huyết gần đó hay chưa. Cũng có thể dùng cách chụp CT để dẫn hướng vị trí sinh thiết

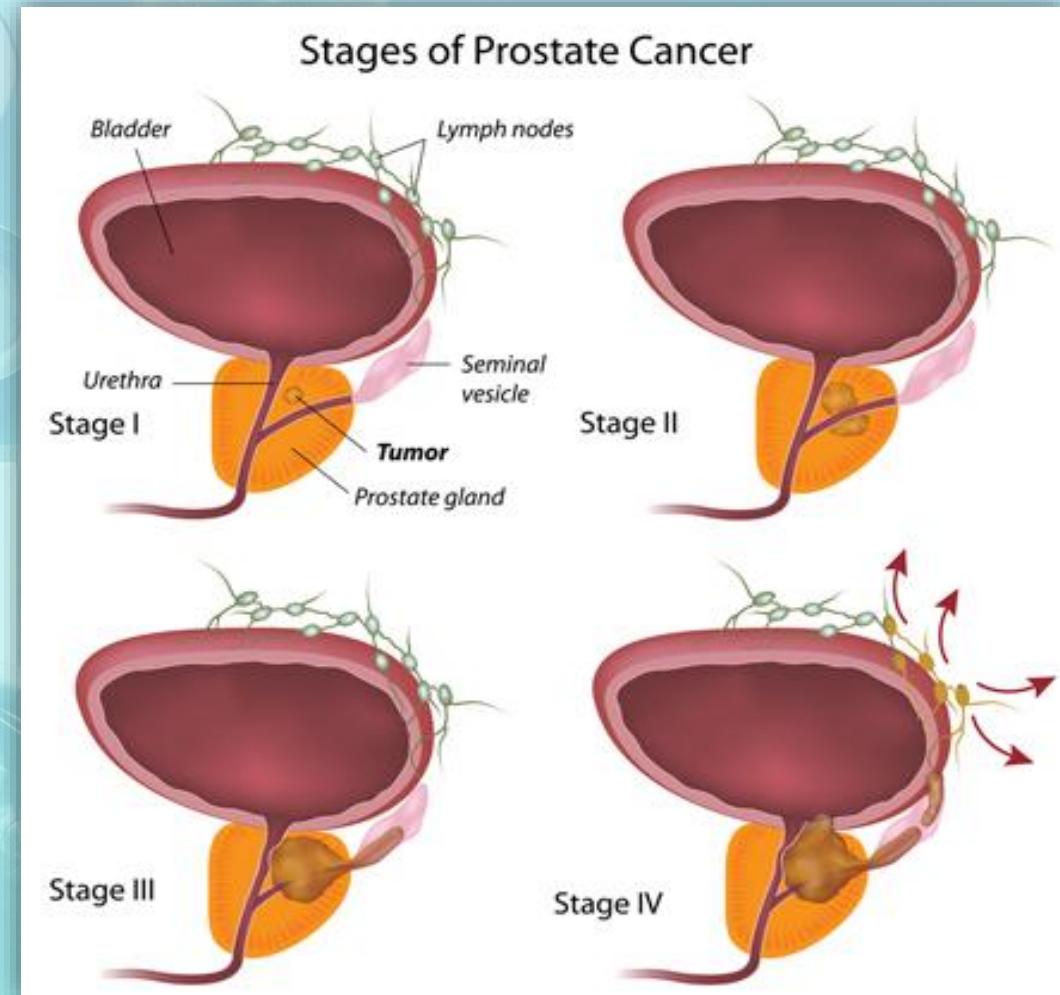

Những điều nên hỏi bác sĩ:

- Tôi cần phải trải qua những thử nghiệm nào ?
- Ai sẽ thực hiện những thử nghiệm này ?
- Thực hiện thử nghiệm tại đâu ?
- Khi nào có kết quả, và làm sao lấy ?
- Ai có thể giải thích kết quả cho tôi hiểu ?
- Kế tiếp tôi cần phải thực hiện điều gì ?

Tình trạng ung thư của tôi trầm trọng tới mức nào?

- Nếu quý vị bị ung thư tuyến tiền liệt thì BS cần phải biết bệnh lan rộng tới đâu (xác định giai đoạn) → chọn dạng chữa trị phù hợp nhất.
- Bệnh ung thư TTL chia thành 4 giai đoạn:
- Giai đoạn 1 nghĩa là vùng ung thư còn nhỏ và chưa lan rộng. Con số càng cao lên nghĩa là ung thư trầm trọng hơn.
- Đa số các TH, chỉ có thể biết được giai đoạn sau khi thực hiện phẫu thuật, vì vậy bác sĩ sẽ chờ tới lúc đó để thông báo con số cho quý vị.

Tôi có thể sống với tình trạng ung thư này trong bao lâu?

- 90/100 người đàn ông bị ung thư tuyến tiền liệt còn sống thêm ít nhất 5 năm sau khi phát hiện bệnh.
- Đa số trường hợp ung thư tuyến tiền liệt đều bị phát hiện khi vẫn còn ở trong phạm vi khu trú, hoặc chỉ mới lan ra các vùng gần đó. Tỷ lệ sống sót sau 5 năm ở đàn ông bị dạng ung thư này là gần 100%.
- Trong số những người có ung thư tuyến tiền liệt đã lan rộng tới các bộ phận khác của cơ thể khi bị phát hiện, khoảng 32/100 BN sẽ sống thêm ít nhất 5 năm.

Tôi có thể sống với tình trạng ung thư này trong bao lâu?

- Hãy nhớ là mọi người đều khác nhau, và các con số không thể cho biết điều gì sẽ xảy ra trong trường hợp của quý vị.
- Nên bàn luận với bác sĩ nếu quý vị có thắc mắc về cơ may trị lành cho bản thân, hoặc về thời gian mình còn có thể sống sót khi đã bị ung thư. Các bác sĩ là người biết rõ nhất về trường hợp của quý vị.

Những điều nên hỏi bác sĩ:

- **Bác sĩ có biết tình trạng ung thư của tôi đang ở giai đoạn nào không ?**
- **Nếu không, thì bác sĩ sẽ tìm xem giai đoạn bệnh ung thư của tôi bằng cách nào, và khi nào ?**
- **Bác sĩ nên giải thích giai đoạn này có ý nghĩa gì trong trường hợp của tôi ?**
- **Dựa trên giai đoạn ung thư, bác sĩ thấy tôi có cơ may sống sót ra sao ?**
- **Kế tiếp là phải làm gì ?**

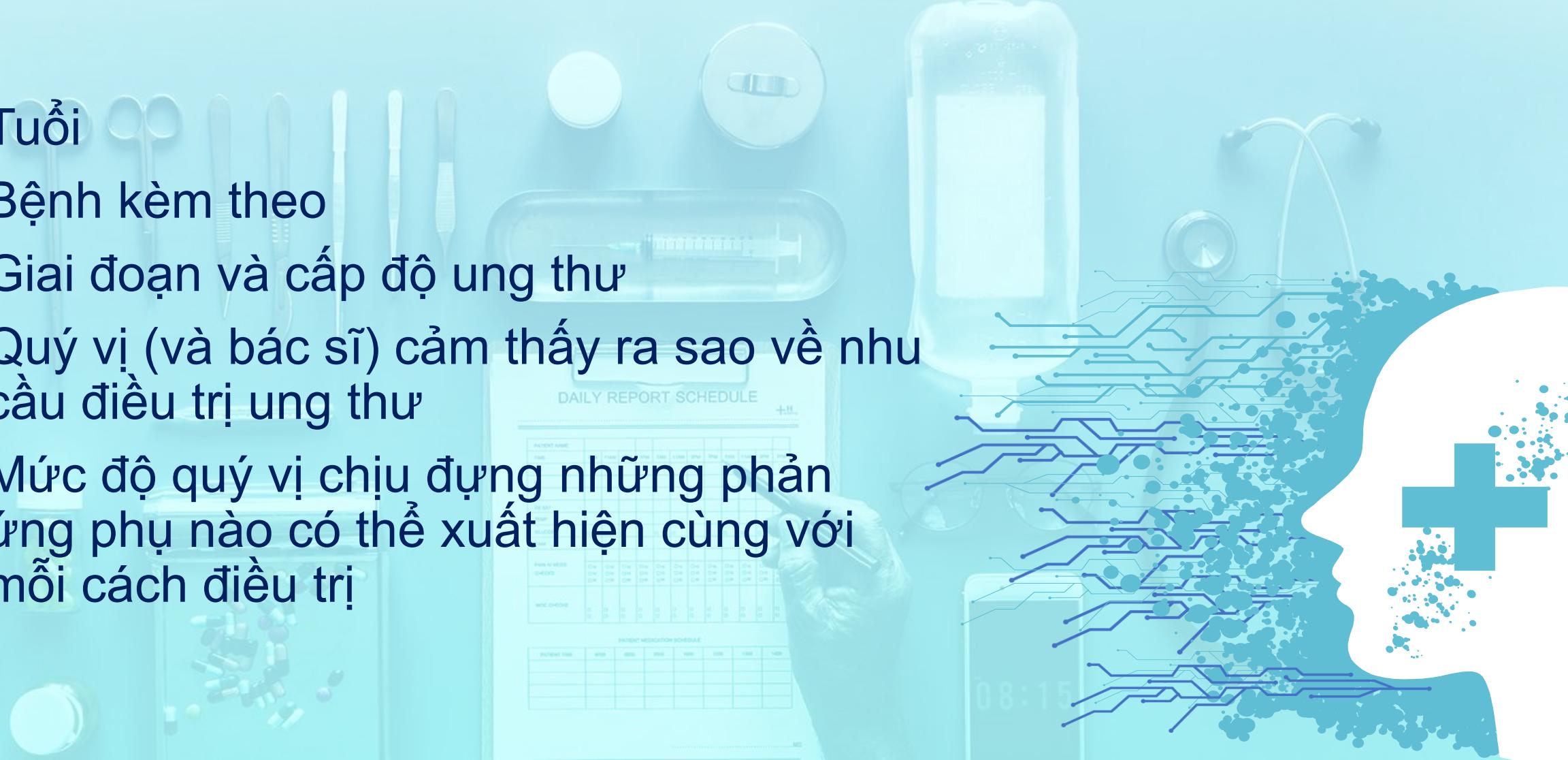
Tôi cần phải theo loại trị liệu nào?

- Có nhiều cách điều trị ung thư tuyển tiền liệt .
- Các bác sĩ có thể có những ý kiến khác biệt về chương trình chữa trị tốt nhất.
- Sẽ hữu ích nếu đàm luận với các bác sĩ là chuyên gia về những dạng loại trị liệu khác nhau.

Cách điều trị phù hợp nhất còn tùy thuộc vào...

- Tuổi
- Bệnh kèm theo
- Giai đoạn và cấp độ ung thư
- Quý vị (và bác sĩ) cảm thấy ra sao về nhu cầu điều trị ung thư
- Mức độ quý vị chịu đựng những phản ứng phụ nào có thể xuất hiện cùng với mỗi cách điều trị

CÁC PHƯƠNG PHÁP ĐIỀU TRỊ CHÍNH

- Theo dõi tích cực
- Phẫu thuật (mổ)
- Chiếu xạ
- Liệu pháp nội tiết tố
- Điều trị hóa chất

Theo dõi tích cực

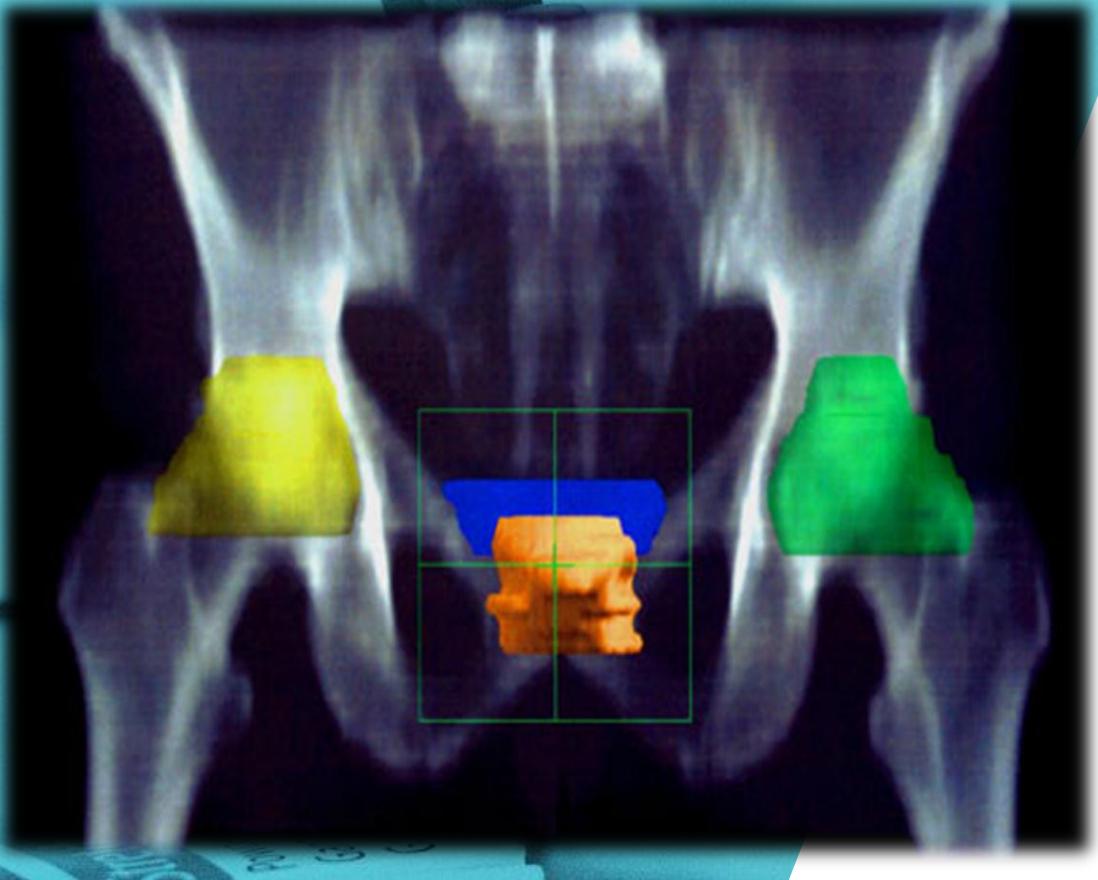
- ▶ Ung thư tuyến tiền liệt thường tăng trưởng rất chậm chạp, vì vậy có thể một số bệnh nhân sẽ hoàn toàn không cần điều trị, BS sẽ đề nghị một chương trình theo dõi tình trạng ung thư.
- ▶ Có thể sẽ đề nghị phương thức này nếu ung thư còn nhỏ, không gây ra bất cứ vấn đề nào, và đường như đang tăng trưởng rất chậm chạp.
- ▶ Có thể điều này không là lựa chọn sáng suốt nếu quý vị còn trẻ, khỏe mạnh, và bệnh ung thư tăng trưởng nhanh.

Phẫu thuật

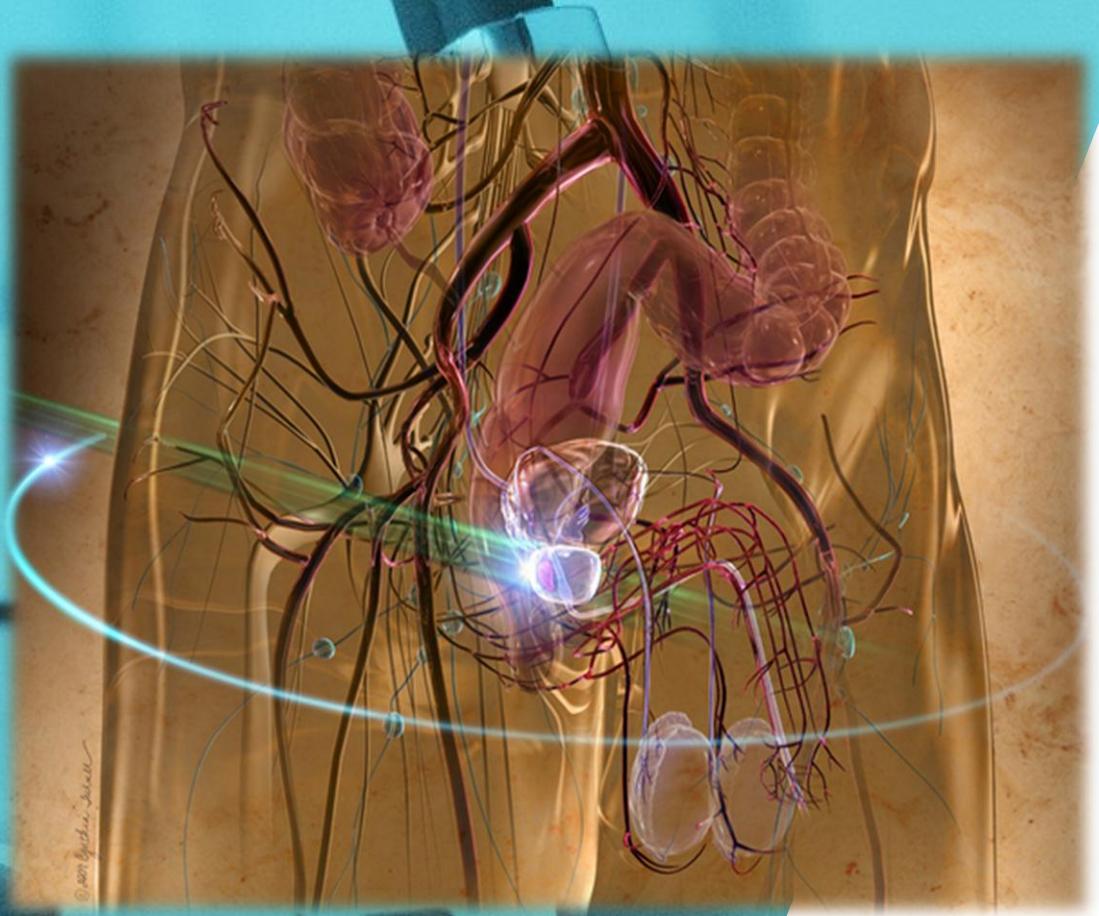
- ❖ Có nhiều dạng phẫu thuật:
 - Cắt bỏ tuyến tiền liệt: trị lành ung thư
 - Cắt đốt tuyến tiền liệt qua ngả niệu đạo: điều trị triệu chứng
 - Phẫu thuật siêu lạnh
- ❖ Bất cứ dạng phẫu thuật nào đều có thể có một vài nguy cơ và phản ứng phụ. Thí dụ: thể thức cắt bỏ tuyến tiền liệt có thể gây ra vấn đề về tiểu tiện hoặc rối loạn cương dương vật.
- ❖ Nếu quý vị gặp những vấn đề này hay bất cứ rắc rối nào khác thì nên báo cho bác sĩ biết.
- ❖ Có nhiều cách đối phó với một vài phản ứng phụ.

Xạ trị

- Xạ trị là sử dụng chùm tia có năng lượng cao để tiêu diệt tế bào ung thư, cách này dùng để chữa trị ung thư thấp chỉ khu trú tại TTL hoặc các mô gần đó.
- Tỷ lệ trị lành ở giai đoạn ung thư này cũng gần giống như tỷ lệ ở đòn ông đã cắt bỏ tuyễn tiền liệt.
- Đôi khi cũng sử dụng cách chiếu xạ nếu thể không cắt bỏ toàn bộ vùng ung thư, hoặc nếu bệnh này tái phát ở tuyễn tiền liệt sau khi thực hiện phẫu thuật.
- Nếu tình trạng ung thư nặng hơn thì có thể dùng phương thức chiếu xạ để thu nhỏ ung bướu và xoa dịu triệu chứng.

Liệu pháp nội tiết tố

- ▶ Mục tiêu: giảm thiểu mức nội tiết tố nam - androgen - trong cơ thể.
- ▶ Khi hạ giảm mức androgen thì ung thư tuyến tiền liệt thu nhỏ lại hoặc tăng trưởng càng chậm chạp hơn, nhưng liệu pháp nội tiết tố không trị lành ung thư tuyến tiền liệt .
- ▶ Có nhiều vấn đề đang tranh luận: thời điểm tốt nhất để khởi sự và ngưng lại, và thực hiện theo cách nào thì thích hợp nhất.
- ▶ Nếu quý vị sắp sửa theo trị liệu nội tiết tố thì nên yêu cầu bác sĩ giải thích tỉ mỉ chi tiết cho quý vị hiểu

Điều trị hóa chất

- ▶ Điều trị hóa chất nghĩa là sử dụng thuốc để chống lại ung thư. Có thể cho dược phẩm qua mạch máu hoặc uống dưới dạng viên.
- ▶ Về quá khứ, điều trị hóa chất từng bị cho là không có hiệu quả đắc lực khi điều trị ung thư tiền liệt tuyến, nhưng điều này đã thay đổi trong những năm gần đây.
- ▶ Sử dụng điều trị hóa chất nếu tình trạng ung thư tuyến tiền liệt đã lan rộng ra ngoài tuyến tiền liệt, và liệu pháp nội tiết tố không có hiệu quả.
- ▶ Không dùng cách này để điều trị nếu quý vị mới chớm bị ung thư tiền liệt tuyến.

Điều trị hóa chất

- ▶ Điều trị hóa chất không thể trị lành ung thư tuyến tiền liệt .
- ▶ Phương pháp này không tiêu diệt tế bào ung thư, nhưng có thể làm chậm tốc độ tăng trưởng ung thư và xoa dịu triệu chứng. Điều này có thể giúp quý vị thấy dễ chịu hơn.

Các phản ứng phụ của điều trị hóa chất

JR8224

- ▶ Bệnh nhân vẫn thường lo lắng về các phản ứng phụ của hóa học trị liệu.
- ▶ Hóa liệu pháp có thể gây ra những phản ứng phụ như mệt mỏi, thấy khó chịu ở bao tử, và rụng tóc.
- ▶ Nhưng những vấn đề rắc rối này sẽ mất đi sau khi kết thúc chữa trị, nếu tóc của quý vị đã rụng thì cũng sẽ mọc lại.
- ▶ Có nhiều cách phòng ngừa hay điều trị đa số phản ứng phụ.
- ▶ Nếu quý vị bị bất cứ phản ứng phụ nào thì nhớ phải báo cho bác sĩ hoặc y tá biết để họ giúp đỡ.

Phương pháp điều trị khác

- ▶ Có nhiều phương thức không phải là trị liệu y tế chuẩn mực: sinh tố, thảo dược, chế độ ăn uống đặc biệt...
- ▶ Đã biết rõ là một vài phương thuốc trong số đó rất hữu ích, nhưng nhiều phương thuốc khác vẫn chưa được thử nghiệm.
- ▶ Có một số không phát huy hiệu quả tốt, và một vài cách thức lại càng gây hại thêm.
- ▶ Tốt nhất nên đàm luận với bác sĩ về bất cứ món gì quý vị dự định sử dụng, dù cho đó là sinh tố, chế độ ăn uống, hay bất kỳ điều gì khác.

Những điều nên hỏi bác sĩ:

- **Bác sĩ khuyên tôi nên theo phương thức điều trị nào ?**
- **Mục tiêu của trị liệu này là gì ? Bác sĩ thấy có thể trị lành ung thư không ?**
- **Trị liệu này có bao gồm phẫu thuật không ? Nếu có thì ai sẽ thực hiện phẫu thuật ?**
- **Mỗ xẻ sẽ giống với điều gì ?**
- **Tôi có phải trải qua những dạng điều trị khác không ?**

Những điều nên hỏi bác sĩ:

- Mục đích của những trị liệu này là gì ?
- Có thể bị những phản ứng phụ nào từ những cách thức chữa trị này ?
- Còn về những phương pháp điều trị khác - chẳng hạn như sinh tố hay chế độ ăn uống đặc biệt - mà bạn bè nói cho tôi nghe thì sao ? Làm sao biết có an toàn không ?
- Tôi phải làm gì để chuẩn bị sẵn sàng cho trị liệu ?
- Tôi có thể làm gì để quá trình điều trị đạt hiệu quả nhiều hơn ?

SẼ LÀM GÌ SAU ĐIỀU TRỊ?

❖ Kiểm tra PSA và khám trực tràng:

- Thủ PSA khoảng mỗi 6 tháng trong 5 năm đầu tiên sau khi điều trị, và ít nhất một lần mỗi năm sau thời kỳ đó.

❖ Xạ hình xương

SẼ LÀM GÌ SAU ĐIỀU TRỊ?

- ❖ Bị ung thư và phải xoay sở với vấn đề trị liệu là điều gay go khó khăn, nhưng đó cũng là lúc phải nhìn lại cuộc đời mình theo quan điểm mới mẻ hơn
- ❖ Suy ngẫm cách tăng cường sức khỏe của mình. Một vài bệnh nhân đã bắt đầu nghĩ về điều này ngay từ quá trình điều trị ung thư.

“Chúng ta không thể thay đổi sự thật là mình bị ung thư, nhưng có thể thay đổi cung cách sống trong quãng thời gian còn lại của cuộc đời - hãy cố gắng lựa chọn sao cho lành mạnh và giữ sức khỏe càng nhiều càng tốt”

Tìm hiểu thêm thông tin:

www.bvbinhdan.com.vn

CHÂN THÀNH CÁM ƠN SỰ QUAN
TÂM THEO DÕI CỦA QUÝ VỊ !

